

— Σατανά! ἐψιθύρισε, βοήθησαν μίαν πτωχὴν βασιλίσσαν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἐγκατέλιπε!

[Ἔπεται συνέχεια].

Η ΛΟΥΟΜΕΝΗ ΧΑΝΟΥΜΙΣΣΑ

ΥΠΟ ΛΕΪΛΑ - ΧΑΝΟΥΜ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ὁ σουλτάνος ἦλθε καὶ ἔστη ὀρθίος πρὸ τοῦ θρόνου. Δεξιόθεν αὐτοῦ ὑπὸ τὴν στοὰν ἴσταντο οἱ πρωτοβάθμιοι (τρεῖς οὐρὰς ἔχοντες-οὗτοι τοῦ Ἰσλάμ) πασσάδες, ὑπουργοὶ καὶ σύζυγοι σουλτανῶν, ὀπισθεν δ' αὐτοῦ οἱ θαλαμηπόλοι καὶ ὁ ἀρχιεunuχος, κατὰστόλιστος διὰ πικρασμάτων. Ἐν τῇ αὐτῇ περιέμενον κατὰ βαθμοὺς πάντες, οἱ ἱερεῖς, φέροντες πρασίνοὺς, ἰόχρους καὶ φαίους μανδύας, οἵτινες δικαιоῦνται νὰ φιλήσωσι τὸν πόδα τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, τοῦ καλίου αὐτῶν, καὶ τέλος ἤρχοντο ταπεινῶς οἱ ὑπάλληλοι ἀλλεπαλλήλως νὰ ἐπιθέσωσι τὰ χεῖλη των ἐπὶ τῆς χρυσῆς καὶ ἀργυρᾶς σάρπας, ἣν κρατεῖ ἐξηπλωμένην θαλαμηπόλος τις ἐν ἀποστάσει βημάτων τινῶν ἀπὸ τοῦ σουλτάνου.

Ἡ τελετὴ αὕτη εἶναι λατρεία προσφερομένη τῷ μονάρχῃ, εἰδος ἀνανεώσεως τοῦ πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένου ὅρκου τῆς πίστεως.

Ὅτε ὁ σουλτάνος ἔφθασεν, ἐπῆλθε φρικίας ἐφ' ὅλου ἐκείνου τοῦ πλήθους κραυγὴ δ' ἤκούσθη δεξιῶσεως συνοδευομένη ὑπὸ στρατιωτικῆς μουσικῆς. ἦτις ἔχειρέτα τὸν παδισάχ διὰ τοῦ ὕμνου Ὁσμανιέ.

Ἡ Γκιουλ-Χανούμ εἶχεν ἐγερθῇ, ἵνα καὶ αὕτη χαιρετίσῃ τὸν βασιλέα τῆς καὶ ὡς διὰ ἡλεκτρικῆς συμπτώσεως οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς συνήντησαν τοὺς τοῦ σουλτάνου.

Ἡ κραυγὴ, ἣν ἐξέπεμψεν ἡ Γκιουλ-Χανούμ, ἀναγνωρίζουσα τὸν μυστηριώδη σωτήρᾶ τῆς, ἐκαλύφθη ὑπὸ τῶν ἐνθουσιωδῶν κραυγῶν τοῦ πλήθους. Τρέμουσα καὶ δυσπιστοῦσα πρὸς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς, ἡ νεᾶνις ἔμεινε καταγεγοητευμένη ὑπὸ τὸ βλέμμα τοῦ Ἀβδουλ-Μετζιτ.

Αὐτὸς δὲ τὴν ἐμάντευσε μᾶλλον ἢ τὴν ἀνεγνώρισε, διότι εἶδε τὸ ὥραϊον σῶμά τῆς κλονούμενον ἐν ταῖς ἀγκάλας τῶν προσπόλων αὐτῆς, ἀλλ' ἔμεινεν ἀτάρχος. Ἐκεῖνοι, οἵτινες τὸν ἐθεώρουν, δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ μαντεύσωσι τὴν ταρχήν, ἥτις ἔκαμνε τὴν καρδίαν του νὰ πᾶλλῃ, καὶ νὰ σφίγγῃ πυρετωδῶς διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους του.

— Τί! ἔχεις, ἀγαπημένη μου Χανούμισσα; ἐψιθύρισε ἀνήσυχος ἡ τροφός, αἰσθανομένη αἰφνης τὴν Γκιουλ κατακλιπτοσαν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς.

— Τίποτε... ἐστραγγούλισα τὸ πόδι μου...

Ἡ νεᾶνις δὲν ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ τίποτε περισσότερον· καίτοι σχεδὸν λιπόθυμος κατάρθρωσε ν' ἀνεγερθῇ πάλιν· ἦτο ἀπάτη, διότι ὁ ἀγγελός τῆς δὲν ἠδύνετο νὰ ἦναι ὁ κεκορεσμένος ἐκεῖνος σουλτάνος, ὅστις διήρχετο τὰς νύκτας του ἐν μέθῃ... δὲν ἤθελε νὰ τὸ πιστεύσῃ, καὶ διὰ τοῦτο ἠγέρθη ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν δούλων τῆς ἵνα τὸν βλέπῃ.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς θρησκείας, Σέιχ-ούλ-Ἰσλάμ ἤρχετο πρῶτος ἵνα χαιρετίσῃ τὸν παδισάχ. Ἰδοῦσα τὸν πατέρα τῆς ἡ Γκιουλ ὕψωσε τὸ γασμάκιον ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς ἵνα μὴ ἀναγνωρισθῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ πλήθει.

Ὁ Ἰζζεδιν-Ἐφένδης, εὐγενὴς γέρον, λευκοπώγων, μὲ ὄψιν γαλήνιον καὶ ἀξιοπρεπῆ, ἔφερε πράσινον σαρίκιον, περιεζωσμένον διὰ στρεπτῆς ταινίας. Ὁ μέγας λευκὸς μανδύας του περιέβαλλεν αὐτὸν ἐντελῶς. Φθὰς πρὸ τοῦ σουλτάνου ἐκινήθη ὅπως γονυπετήσῃ ἐνώπιον αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ Ἀβδουλ-Μετζιτ προλαβὼν τὸν ἔσφιγγεν εἰς τὰς ἀγκάλας του.

— Ἀ! αὐτὸς εἶναι, βεβαίως! ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν λυπομένη ἡ Γκιουλ-Χανούμ· δὲν μοι εἶπεν ὅτι ἦτο ὁ πρῶτος τῶν Μουσουλμάνων;... Παράφρων ἐγώ! ἐγώ, ἥτις ἐπίστευον ὅτι ἡγάπων ἄγγελον ἢ ποιητὴν, ἐν ᾧ εἶμαι ἐρωτευμένη μὲ τὸν σουλτάνον, φεῦ!

Ὁ Σέιχ-ούλ-Ἰσλάμ εἶχεν ἀπλώσει τὰς χεῖρας ὡς προσευχόμενος, εὐλογῶν τὸν ἄρχοντά του. Πάντες οἱ παρόντες ἠπλώσαν τὰς χεῖρας, πλὴν τῆς Γκιουλ, ἥτις ἔμεινεν ἀπαθὴς καὶ ἐκλελυμένη. Ἐν ᾧ δὲ οἱ Εὐρωπαῖοι, ὀρθοὶ ἀφῆρουν τοὺς πέλους των, τὰ ὅπλα τῶν στρατιωτῶν ἐχαίρετον ἐν σιωπῇ τὴν ἐπὶ κλησιν τοῦ μεγάλου ἀρχιερέως.

Ἀφ' οὗ ἐτελείωσεν ἡ δέσσις, οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ πασσάδες ἐλθόντες ἐφίλησαν τὸν πόδα τοῦ σουλτάνου, ὀρθοὶ πάντοτε, καὶ ἀκινήτοι, καὶ ἔχοντες τοὺς ὀφθαλμούς προσηλωμένους πρὸς τὸ μέρος τῆς πλατάνου, ὅθεν τῷ εἶχε φανῇ ἡ Γκιουλ.

Ναζικ ἡ τροφὸς εἶχε παρατηρήσει τὴν συγκίνησιν τῆς νεαρᾶς δεσποίνης τῆς, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ σουλτάνος εἰσῆρχετο εἰς τὴν στοὰν, καὶ ἐπέισθη μὲν τότε ὅτι τὴν ἀνεγνώρισε, ἀλλὰ προσποιήθη ὅτι ἐπίστευσεν εἰς τὸ ὀδυνηρότατον ἐξάρθρωμα, εἰς ὃ κατέφυγεν ἡ Γκιουλ.

— Ἄς φύγωμεν, ἄς φύγωμεν, εἶπεν ἡ νεᾶνις, ὁ πόνος μου εἶναι ἀνυπόφορος...

Ὅταν σοῦ τᾶλεγα, Χανούμισσα, ἐπανελάθεν ἡ Ναζικ, ὅτι αἱ νέαι Μουσουλμάναι δὲν πρέπει ν' ἀνακατόνωνται μέσα σὲ τέτοιο γαλαρμαδικί...

Χωρὶς νὰ θελήσῃ νὰ ρίψῃ τελευταῖον βλέμμα, ἐπὶ τὸν σουλτάνον, ἡ Γκιουλ-Χανούμ, ἔλαβε τὸν βραχίονα τῆς τροφοῦ τῆς καὶ ὠδυσεν ἀρκούντως ζωηρῶς πρὸς τὴν ἀμαξίαν τῆς.

— Ποῦ νὰ σᾶς πάγω, Χανούμισσα, ἠρώτησεν ὁ Ἀλίμ.

— Εἰς τὸ κονάκι μας. Δὲν βλέπεις ὅτι πάσχω, καὶ ἔχω ἀνάγκην θεραπειᾶς; ἀπεκρίθη ἡ νεᾶνις πικρῶς.

Καίτοι δὲ προσποιούμενη σφοδρὰν ὀδύνην, δὲν ἠθέλησε ν' ἀφαιρέσῃ ἡ δούλη τὴν ἐκροδόχου λειομεταξὺς ἐμβάδα τῆς, ἀλλὰ μόνον κατεβίβασεν, κατὰ διαταγὴν τῆς, τὰ μετὰξίνα πικραπέτασματᾶ, καὶ μὴ δυναμένη νὰ κρατηθῇ πλέον, ἀφῆκε νὰ ρεῦσῃ ποταμὸν τὰ δάκρυά τῆς, καλύπτουσα τοὺς ὀφθαλμούς μὲ τὸ ἐκ τριχάπτων μανδύκιόν τῆς.

— Καταλαβαίνω πόσο πρέπει νὰ σοῦ πονῇ ἐκεῖνο τὸ ἀξαφνικὸ στραγγουλισμᾶ, εἶπεν ἡσύχως ἡ Ναζικ, μὰ θὰ σοῦ περάσῃ, Γκιουλ-Χανούμ· ἡ τὴν ἡλικία σου δὲν πεθαίνουν ἀπ' αὐτό...

Ἡ νεᾶνις ἔπαυσε νὰ κλαίῃ διὰ ν' ἀναγνώσῃ τὸ μητρικὸν βλέμμα τὸ φιλοστόργως ἀτενίζον αὐτήν.

— Πιστεύεις;... τῇ εἶπε· λοιπὸν ἀνεγνώρισε;...

— Κανένα, ἀπεκρίθη ἡ Ναζικ, διὰ ταχυτάτης χειρονομίας δεικνύουσα τὴν δούλην, ἥτις τὰς συνώδευε· μόνον λάβε ὑπομονή, καὶ ἔχε θάρρος εἰς ἐμένα, ἐγὼ θὰ σὲ γιαιτρέψω...

— Δύσκολον θὰ εἶναι, παρκαμένα μου, εἶπεν ἡ Γκιουλ, ἐπαναλαβοῦσα τοὺς λυγμούς τῆς.

— Τίποτε μάλιστα δὲν εἶναι εὐκολώτερο. Τὰ στραγγουλισμᾶτᾶ μὲ ἔξερουν ἐμένα, ἔχω γιαιτρέψῃ τόσα...

Ἡ Γκιουλ-Χανούμ δὲν ἠρώτησε πλέον τὴν τροφόν τῆς. Ἐπίστευε τῷ ὄντι εἰς τὸ πάθημά τῆς, ἡ καὶ αὕτη εἶχεν ἀναγνωρίσει ἐν τῷ σουλτάνῳ τὸν μυστηριώδη ἱππέα τῆς Προύσης; Τοῦτο ἡ Γκιουλ ἠλπίζε νὰ μάθῃ ἅμα ἤθελον φθάσει εἰς τὸ μέγαρον.

Ἐν τῷ κήπῳ τοῦ τεμένους, μετὰ τοὺς ἀσπασμούς τῶν πασσάδων, προῦχώρησεν ἡ μακρὰ τῶν Μολλᾶδων σειρὰ ἵνα φιλήσῃ τὸ ὑπόδημα τοῦ σουλτάνου.

Οὗτος δὲ εἶχεν ἤδη καθῆσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου του μὲ ὕψος καταβεβλημένον, καὶ βλέμμα ἄτονον θεωρῶν εἰκὴ τὸ πλῆθος τῶν οὐλεμαδῶν διαβαῖνον ἐνώπιόν του καὶ λέγον χαμηλῇ τῇ φωνῇ: Ὁ σουλτάνος πάσχει βαρέως· μήπως εἶναι τὸ τελευταῖον Βαῖράκιόν του;

Ἡ θέα τῆς Γκιουλ-Χανούμ ἦτο ἡ μόνη αἰτία τῆς κατηφείας του ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη συγκίνησις ἤρκεσε νὰ τὸν ἀδυνατίσῃ καὶ νὰ ἐπιφέρῃ ἐτέραν πληγὴν ἀπαίσιαν εἰς τὴν σφοδρῶς κλονουμένην ὑγείαν του. Ὅσο μᾶλλον ἐφάνετο ἡ ζωὴ θέλουσα ν' ἀφήσῃ τὸν σουλτάνον, τοσοῦτον οὗτος προσεκολλᾶτο εἰς αὐτὴν μετ' ἀπελπισμοῦ, εἶχεν ἀφοσιώσει τὴν ὑπαρξίν του εἰς τὸν ἔρωτα τῆς θυγατρὸς τοῦ Σέιχ-ούλ-Ἰσλάμ, ὅπως ὁ ἄσματος χαρτοπαίκτης ρίπτει εἰς τὸ παίγνιον καὶ τὸ τελευταῖον φλωρίον του.

Ὁ Ἀβδουλ-Μετζιτ ἐνόμιζεν ὅτι ἡ νεᾶνις αὕτη, ἡ πλήρης τοσαύτης ζωῆς καὶ νεότητος, ἠδύνατο νὰ τὸν ἀνταχαιτίσῃ ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ τάφου, εἰς ὃν βραδέως κατήρχετο. Ἐλησμόνει δὲ πᾶν ὅ,τι εἶχε συμβῇ, ἀφ' οὗτου δεκαεξαετῆς ἔτι ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν ἀπογόνων τοῦ Ὁσμάν· εἶχε πράξει τὸ ἀγαθόν· ἦτο γενναῖος, φιλοπρόδοτος, φιλελεύθερος, ἀλλὰ τί τῷ ἔμελε; Συνέβησαν πόλεμοι νικηφόροι, ἡ ἀπαίσιος ἀνέτειλαν ἡμέραι, καὶ διὰ ταῦτα πάλιν τί τῷ ἔμελεν; Ἡ δόξα! Ἡδύνατο δὲ τῷ δώσῃ τὴν ζωὴν ἢ δόξα! Ὁ Ἔρως ὁμως; Ἀ! μόνος αὐτὸς ἠδύνατο νὰ τὸν ἀναστήσῃ!

Διατὶ ἀνεχώρησεν ἡ Γκιουλ τοσοῦτον ἐσπευσμένως; Ἡ συγκίνησις ἀναμφιβόλως τοῦ νὰ τὸν βλέπῃ ἀπολαύοντα τοσαύτης

λατρείας ὑπῆρξεν αἰτία. "Ω! πόσον ὁμως ἦτο εὐτυχὴς ἐκεῖνος τὴν νύκτα, καθ' ἣν ἔτρεχεν ἔφιππος ἐν Προύσῃ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πατάγου τῶν βροντῶν καὶ τῆς λάμψεως τῶν ἀστραπῶν... Ἀσμένως ἤθελε δώσει πάσας τούτας τὰς πομπῶδεις ἐορτὰς ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς τὴν εὐτυχὴ ἐκείνην στιγμήν, καθ' ἣν προεφύλαξε τὴν Γκιούλ-Χανούμ.

Ἡ τελετὴ τοῦ ἀσπασμοῦ διήρκεσε δύο ὥρας. Ὁ σουλτάνος ἐπέστρεψεν εἰς τὸ παλαιὸν σεράϊ, ὅπου τὸν περιέμενον ἴν' εὐχρηθῶσιν αὐτῇ εὐτυχὲς Βαϊράμιον ἢ μήτηρ, τὰ τέκνα καὶ αἱ γυναῖκές του. Τὴν ἐσπέραν ἔμελλε νὰ δοθῇ μεγάλη ἐσπερὶς παρὰ τῇ Βαλιδὲ-σουλτάν, ὅπου ἡ Γκιούλ-Χανούμ εἶχε προσκληθῇ. Ἡ εὐγενὴς βασιλομήτωρ ἠρώτησε δειλῶς τὸν υἱὸν τῆς ἂν ἤθελεν εὐδοκῆσαι νὰ ἔλθῃ μίαν στιγμήν ἵνα τιμῇ τὴν ἐσπερίδα τῆς διὰ τῆς σεπτῆς παρουσίας του· οὗτος δ' ἀπεκρίθη ὅτι θὰ ἦτο λίαν εὐτυχὴς νὰ πράσῃ τὴν εὐχαρίστησιν ταύτην εἰς τὴν προσφιλεῖ μητέρα του.

ΚΑ

Ἀφ' οὗ ὁ σουλτάνος ὠδηγήθη μέχρι τοῦ ἀνακτόρου του, οἱ πασάδες ἐπέστρεψαν εἰς Σταμπούλ, διότι οἱ ὑπουργοὶ ὤφειλον καὶ αὐτοὶ νὰ δεχθῶσι τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ὑπουργείων των, καὶ νὰ ἐπαναλάβωσιν ἐν μικρῷ τὴν τελετήν, εἰς ἣν εἶχον παρευρεθῇ πρὸ ὀλίγου.

Ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Σουλτάν-Ἀχμέτ τὸ πλῆθος βυθισθὲν ἀνεχώρησε, καὶ οὐδεὶς ἔμεινε πλέον ἐπὶ τοῦ ἀπεράντου ἐκείνου χώρου, ὅστις πρὸ ὀλίγου ἔτι, τοσούτων ἔβριθεν ἀμαξῶν, ἵππων, συνταγμάτων καὶ περιέργων ἀνθρώπων. Ἐπιτρέπεται νὰ διέλθῃ τις, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ σταθῇ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Τὸ ἐκλιπὸν τοῦτο πλῆθος, ὅπερ ἐπὶ πολὺ δὲν ἔμελλε νὰ συνέλθῃ εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, ὡμοιάζε πρὸς περιδέραιον κεκομμένον, οὗτινος οἱ μαργαρίται διεσκορπίσθησαν εἰς πᾶσαν διεύθυνσιν.

Εἶναι λοιπὸν ἀληθὲς ὅτι τὸ διαρκέστερον μέρος τῆς ζωῆς ἡμῶν συνίσταται εἰς τὰς ἀναμνήσεις· ἐπειδὴ ἤλθομεν εἰς τὸν κόσμον ἵνα μηδέποτε ἐντελῶς ἀπολαύσωμεν στιγμήν εὐδαιμονίας, ἢ πιστὴ ἀνάμνησις ἀνιστορεῖ τινος τῶν ἀμετακλήτως ἀπολεσθεισῶν ἐκείνων στιγμῶν, αἵτινες ἀνεπιστρέπτει ὄχοντο ἀπιούσαι καὶ ἂς δὲν δυνάμεθα πλέον ν' ἀνακτήσωμεν. Τὸ παρὸν μᾶς ἀπορροφᾷ, τὸ μέλλον μᾶς ἀνησυγεῖ, μόνον δὲ τὸ παρελθὸν μὲ τὸν ἀμυδρὸν πέπλον του ἔχει θέληγτρον τι, ὅπερ κάμνει τὰς καρδίαις ἡμῶν νὰ πάλλωσιν. Ἐπειδὴ ἀγνοοῦμεν τί μᾶς περιμένει αὐριον, αἱ ὥραι τοῦ παρελθόντος ἡμῶν φαίνονται εἰς ἡμᾶς μᾶλλον ποθηταί!

Ἐν-τινὶ ἀπλουστάτῃ ἀμάξῃ κοινῇ, παρὰ τὴν γωνίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, κειμένου πλησίον τοῦ Σουλτάν-Ἀχμέτ, ἡ ὥραία Ἀζιβὲ-Χανούμ, συνοδευμένη ὑπὸ τῆς γράϊας καδίνης, περιέμενε τὴν ἐπιστροφὴν τῆς συνοδίας.

[Ἐπεται συνέχεια].

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΕΡΩΣ

Διήγημα Γρηγορίου Α. Ξενοπούλου

(Τῷ φίλῳ Ἰωάννῃ Α. Κοκκίνῳ)

Amour! mystère dit Platon, loi dit Jésus.

V. Hugo.

Α.

Τῷ ὄντι· ἦτο ὁ δεύτερος ἔρως τῆς Μαρίας οὗτος. Ὁ πρῶτος ὑπῆρξεν ἀγνόητος καὶ ἴσως κατὰ τι εὐτυχέστερος.

Ἡ ὁδὸς Ἑρμοῦ τὴν ἐσπέραν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς τοῦ ἔτους, 188... παρίστα μεγαλοπρεπέστατον θέαμα, τὸ κατ' ἔτος ἐπαναλαμβάνομενον, ἐκαστοτε μετὰ μεζονος ἐπιτάσεως, κατὰ τὴν ἐκφορὰν τῶν Ἐπιταφίων. Λέγω δ' ἡ ὁδὸς Ἑρμοῦ καὶ οὐχὶ ὁλόκληρος ἢ πόλις τῶν Ἀθηνῶν, οὐχὶ μόνον διότι ἡ μεγαλειτέρα κίνησις ἐν ταύτῃ ἐπικρατεῖ, καὶ ἡ ὁδὸς Ἑρμοῦ ἐν μικρογραφίᾳ ἀναπαρίστησιν ἅπασαν τὴν ἐορτάσιμον τῆς πρωτευούσης ὄψιν, ἀλλὰ καὶ διότι τὰ κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην διαδραματισθέντα ἐν ταύτῃ, συνδέονται ἀμέσως μετὰ τῆς ἡμετέρας διηγήσεως.

Ποταμὸς ἀληθὼς πύρινος, ἀποτελούμενος ἐξ ἀτελευτήτου σειρᾶς φώτων ἀπείρων, διαρρέει ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τὴν ὁδόν. Ἡ αἴγλη ἦν ἀνκιδεῖ καταυγάζων, εἶνε, νομίζεις, οἱ μύχιοι πόθοι καὶ τὰ ὀνειράτα τῶν πιστῶν, ὧν αἱ διακαεῖς πρὸς τὸν Ἑσταυρωμένον εὐχαί, ἀνέρχονται διὰ τῆς αἴγλης ἐκείνης εὐθεῖς πρὸς τὸν Οὐρανόν. Ἄνω, αἱ οἰκταὶ πᾶσαι φωταγωγοῦνται διὰ βεγγαλικῶν φώτων καὶ ἐνετικῶν φανῶν, τὰ μεγάλα καταστήματα, διὰ τῶν διατρύτων ἐκείνων τοῦ ἀερίφωτος σωλήνων, τῶν γράμματα καὶ σχήματα ἀποτελούντων, πάντες δὲ καὶ πᾶσαι οὗς ὑποβάσταζουσιν οἱ ἐξῶσται σημαιοστόλιστοι, κρατοῦσιν ἀνὰ ἕν κηρίον ἀνημμένον κάτω, ἀναρίθμητον πλῆθος ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδιῶν. πάσης τάξεως, παρατάσσεται ἐκατέρωθεν ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων λαμπροδηφορῶν. Ἐκαστοτε, πυροτεχνήματα διασχιζοῦσι συρικτικῶς τὸν ἀέρα, καὶ ἐρηγνύμενα πληροῦσι μυριοχρῶμων φώτων, πρὸς τοὺς ἀστέρας συγχεομένων, τὸ ἀχανές. Ἦχοι πενθίμου μουσικῆς ἀκούονται μακρόθεν, φωναὶ ψαλλόντων ἀντηχοῦσι, καὶ κύμα φωτεινὸν δευτέρου ποταμοῦ, φαίνεται εἰσχωροῦν ἐπὶ τοῦ πρώτου. Ὁ συνωθισμὸς κορυφοῦται, ἀνησυχία τις διατρέχει τὸ ἀναμμένον πλῆθος καὶ πάντες μετὰ περιέργειας παρατηροῦσιν.

Εἶνε παρέλασις ἐπιταφίου.

Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ περιγράψω τὴν λιτανείαν. Ἀλλως τε, ἔως οὐ σκεφθῶ καὶ νὰ ἐπιχειρήσω τὴν περιγραφὴν, ἡ πρώτη πομπὴ πρῆλθε καὶ ὁ λαὸς ἀναμένει δευτέραν.

Ἡ ὥρα τῆς ἀναμονῆς τρυφῆς, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, παρέρχεται ἡδέως. Οἱ πολλοί, ἐπιδεικνύοντες πνεῦμα ἐξ ἐκείνου τὸ ὅποιον τρέχει σήμερον εἰς τὰς ὁδοὺς, καταγίνονται σχολιάζοντες καὶ εὐφολογούντες, εἰς βάρος τοῦ διελθόντος Ἐπιταφίου. Ἄλλοι προτιμῶσι νὰ περιεργάζωνται ἐν σιγῇ τοὺς διαβάτας, σοβαρευόμενοι μὲν ἐπὶ τῇ διαβάσει νεαρὰς τινος καλλονῆς, καυχάζοντες δ' ἐπὶ τῇ παρελάσει κομικῶ

τινος ἀνθρωπαρίου. Καὶ τέλος ὀλίγοι — οἱ εὐτυχέστεροι, — τυρόντες καταλλήλου θέσεως ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου, προσηλοῦσιν ἐν ἐκστάσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς λατρείας των, ὅπερ ληρεῖ γελῶν ἐπὶ τοῦ ἀπέναντι ἐξώστου, ἢ κἀνηται βεμβάζον ἐν τῷ πεζοδρομίῳ, ἐκεῖ ὅπου παρατάσσουσι καθίσματα, τραπέζας καὶ ὑπερτετιμημένα *σαρακοσιανά*, τὰ ζαχαροπλαστεῖα καὶ τὰ καφενεῖα.

Καὶ ἀναζωπυροῦνται ἐκεῖ, ἐν τῇ συναθροίσει καὶ τῷ συνωθισμῷ, ἔρωτες λησμονημένοι, καὶ ἀνίστανται αἰσθήματα νεκρά, καὶ νέα συλλαμβάνονται, ἀρχαὶ ὠδίων ἢ εὐτυχίας γινόμενα. Θεέ μου! Καὶ πόσων ἄλλων πραγμάτων τὴν ἀνάστασιν προξενεῖ ἡ κηδεῖα τοῦ Σωτῆρος!

Ἡ πρὸς τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ εἰσοδος τοῦ Μεγάλου Ξενοδοχείου τῆς Ἀγγλίας εἶνε λαμπρῶς πεφωταγωγημένη. Μόνον οἱ τέσσαρες μεγάλοι καὶ κομποὶ φανοί, εἰς ἑκαστον τῶν ὁποίων ἐξαπλοῦν βάμφος φωταερίου καίει, ἐκατέρωθεν τῆς μεγαλοπρεποῦς τοῦ θύρας ἀνημμένοι, καταυγάζουσιν ὥς δ' ἡλίου τὸν πυκνὸν ὄμιλον κυριῶν καὶ κυριῶν, οὔτινες ἔχουσι καταλάβει τὴν εἰσοδὸν τοῦ Ξενοδοχείου καὶ τὰς βαθμίδας, τὰς εἰς ταύτην ὀδηγοῦσας, ἵνα ἀφ' ὑψηλότερου μέρους, αὐτοὶ οἱ τῆς ὑψηλῆς περιωπῆς, θεωρῶσι τοὺς Ἐπιταφίους. Καὶ εἶνε οἰνοὶ στέμμα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τοῦ λαμπροῦ τούτου ὀμίλου, ἐν ᾧ θαμβοῦσιν ἀδαμάντων καὶ ὀφθαλμῶν ἀστραπαί, χρυσοῦ καὶ κομῶν ἀνταύγεια, τὸ κομψὸν ἐκεῖνο ἐκ διατρύτου σωλήνος σχῆμα, τὸ ἀνωθεν τῆς εἰσοδοῦ λάμπων, ἐφ' οὗ μικραὶ φωταερίου φλόγες πυρπολοῦσι τὰς λέξεις: *Grand Hôtel d'Angleterre!*

Ἐν τῷ ὀμίλῳ τούτῳ ἐκεῖ που ἐπακουμβοῦσα καὶ βεμβάζουσα, διακρίνεται καὶ θαμβοὶ καλλονὴ ὑπέροχος.

Εἶνε νεανὶς περίπου δεκαοκταετίας.

Τὸ ἀνάστημά της φαίνεται ὑψηλὸν καὶ μεγαλοπρεπές· τὸ στήθος κομποῦται ἐν κανονικωτάταις καμπύλαις· τὸ βλέμμα ἐκτοξεύεται διαπεραστικόν· ἡ ρὶς προεξέχει, ὡς ἀρχαίου ἀγάλματος· καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου της, τὸ ὅποτον ὀρίζουσιν ἀνωθεν οἱ βόστρυχοι ξανθῆς κόμης, εἶνε διακεχυμένη ἢ ὠχρότης ἐκείνη ἢ εὐαίσθητος, ἥτις ἐξαιρομένη ὑπὸ τὴν λάμψιν τοῦ φωταερίου, αἰχμαλωτίζει τοσοῦτ' οὗς ποιητάς.

Ἐκτὸς τῶν ὀφθαλμῶν της, ἐν οἷς ἐγκατοπτρίζεται ἡ θερμότερα ζωὴ, τὸ ὅλον της διατηρεῖ ψυχρὰν ἀκίνησιν.

Κάτω, ἐν τῷ πεζοδρομίῳ, δύο φίλοι, ὁμήλικες σχεδόν, ἴσταντο μετὰ τὸ πλῆθος ἀκριβῶς ἀπέναντι τῆς νεανίδος. Τοῦ μεγαλειτέρου, ὠραίου καὶ περίπου εἰκοσιεξαετοῦ νεανίου, ἐκινήθη ἡ προσοχή, καὶ ἀφ' ἧς στιγμῆς τὴν εἶδε δὲν ἀπέσπασε πλέον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπ' αὐτῆς. Ὁ φίλος του τὸν ἐνόησε, καὶ

— Τί βλέπεις ἐκεῖ μὲ τόσην προσοχήν; τὸν ἠρώτησε.

— Ἀχ! πόσον εἶνε ὠραία, καὶ μὲν ἄντωνε!

— Ποία;

— Αὐτὴ ποὺ ἀκουμβᾷ εἰς τὴν θύραν...